

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:

Egész évre 4 frt — kr.
Félévre 2 frt — kr.
Negyedévre 1 frt — kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket júnyosan számítunk.

Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frtért közöltenek.

Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz Landesmann M. könyvkereskedése S.-a-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

és
KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:

Nádaspatak, Háköcsy-utca 171. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Bérmertetlen leveleket nem fogadjunk el.

Nyílttér minden sora 20 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

RÉZ LÁSZLÓ.

Központilag egyesült szövetkezetek.

II.

A szóban levő tervezet párhuzamosítása a kereskedelmi törvények a szövetkezetekre vonatkozó határozmányaival társadalmi és közgazdasági szempontból e munkálatra felette jellemző és azt határozottan fényes világításba helyező különbséget tár szemünk elé.

A kereskedelmi törvénybeli szövetkezet, ép oly tekeegyesítésre szolgáló vállalat, mint a részvénytársaság, azzal a különbséggel, hogy míg az előbbinél a tőke egyesítés célját az alakítható szövetkezetek közelebbi körülírásával, illetőleg azok minősítésével korlátozza a törvény, addig a részvénytársaságnál minden korlátozástól eltekint.

A tervezet szerinti szövetkezet jellege ellenben nem gyümölcsösztetést célzó tekeegyesítésben domborodik ki, hanem egyéneknek tisztán és kizárólag önszegély céljából való egyesülésében, szervezetté alakulásában.

Hogy az új tervezet mily nagy súlyt helyez a szövetkezet személyi jellegére, az eléggé kitűnik abból, hogy a szövetkezeti tagság elérhetését minősítéshez köti, a mennyiben kimondja, hogy csak önálló, fedhetetlen, cselekvőleg és szenvedőleg egyaránt uzsoramentes, a szövetkezet területén lakó ember lehet szövetkezeti tag. Ez a minősítés legalább is arra nézve nyújt biztosítékot, hogy oly kétes elemek,

a melyek eddig egyik-másik szövetkezetnél vezérszerepre jutottak, a szövetkezetek igazgatásából kizártaknak tekinthetők. A tervezetnek az elért üzleteredmény hováfordítását illető intézkedése pedig, mely a tiszta nyereségből az üzletrészek fejében tényleg befizetett tőke után csak legfeljebb 4% kamatnak a tagok közötti szétosztását engedélyezi meg, igen alkalmas arra, hogy mindazon elemeket, a melyek csupán heverő tőkét akarnának gyümölcsösztetni, a szövetkezettől távol tartson.

Már ez az intézkedés is felette megkönynyíti annak az érdekközösségnek megóvását, a mely kell, hogy a hivatásos szövetkezetnek tényleg alapja legyen.

A céltudatos működés eredményességét azonban legjobban biztosítja az egyes szövetkezetek egyesülése, oly egységes országos egészszé alakítása, melynek élén kiterjedt ellenőrző és intézkedési joggal felruházott központi hivatal áll.

Azon körülmény, — hogy a szám- és ügyvitel módját illetőleg minden egyes szövetkezet a központi igazgatóság által megállapított szabályokhoz köteles alkalmazkodni és hogy az igazgatóság sarkalatos joga és egyuttal kötelessége minden üzleti időszakban a könyvvezetést, üzletvitelt és pénztárkezelést megvizsgálni sőt esetenként a hitelnyújtást illetőleg is nyilatkozni, a mily mértékben megszállítja a bizalmat a szövetkezeti tagokban, ép oly alkalmas arra is, hogy a büntölt az alkalmat megvonja, annak elejét vegye. Az üzleti működés eredményességének nem kevésbé jelentős biztosítéka az is, hogy a kölcsönt

vevő szövetkezeteknek hitelműveleteik lebonyolításánál szükségök lesz a központi igazgatóságának a hitelösszeg nagyságára és a felvételi feltételekre kiterjedő előleges beleegyezésére. Ez pedig első sorban lehetlenné fogja tenni a hitelnek könnyelmű, ok nélküli igénybevételét, másrészt pedig abba a helyzetbe juttatja a vidéki szűk látókörű szövetkezeteket, hogy a forgalom gócpontjában székelő központi igazgatóság jól értesültségét a legolcsóbb pénzforgások felhasználhatóságával kiaknázzák.

Mivel ezen pro domo előnyöket tetézi majd az a megbecsülhetetlen tekintély, melyet a szövetkezetek, mint egy egységes országos szervnek részei kint az üzleti világban élvezni fognak.

Megrendelések már ennek folytán az árak lehető legmérsékeltébb megszabásában nyilvánuló felette értékes előzékenységgel fognak találkozni.

Természetes, hogy mindezek, valamint az életképességök által gyakorolt vonzóerő folytán előálló számgyarapodása tagjaiknak úgy folytatásuk — mint termelésük mérvét emelni fogja és a kisipar eddigi tenyődését egyre jobban szilárduló alappal bíró létté változtatja.

De magától értetődik, hogy a hazai szövetkezeti ügynek az említett tervezet alapján ily képen vázolt jövője csak az esetben állhat be, ha képzett, hivatásuk magaslatán álló szakemberek kezébe kerül az intézés, ellenkező esetben vázlatunk merő optimizmus szüleményének bizonyulhat, mert hisz a papírra vetett legtökéletesebb, legjobban átgondolt elmélet sorsát is meg-

TÁRCZA

Hideg szerelmek.

— A „Satoralja” eredeti tárczája. —

A kandallóshól kivilágító tűz bolondos alakú karikákat rajzol az átellenben levő falra meg a nagy szürke ablakra is, a melyen a novemberi álmós, esős alkonyat tekintetett be nagy kíváncsian. A kandallótól jobbra is, balra is egy szék, közöttük egy nagy medvebőr ásitozott, a székeken pedig ült a férfi, meg a leány. Közöttük bekete-szürkére rajzolta be a levegőt az alkonyattai esőköldöz est.

Ilyenforma volt a keret, a melyben a mese lejátszódott. Azaz, hogy tulajdonképen nem is mese volt az. Igazság, valóság, vagy legalább annak vélte, a ki átérezte és elmondotta.

A férfi beszélt:

— Tulajdonképen nagy ndvariatlanság is az, a mit mi édes Irén, elkövetünk. Mkor egymáshoz közeledtünk: ellünk a lelkünköl a legutolsó pavány öszinteség is s egymással szombon játszuk a komédiát nevetségsmódon. Nincs igazam? Lásza, egész bizonyosan tudom, hogy maga szeret

engem s hogy én is szeretem magát. S talán mind a ketten azt képzeljük, hogy ez: szerelem. Vakmerően tévesztjük össze a fogalmakat. Most, hogy a novemberi idő olyan kiálhatatlannal unalmas: valami szokatlan öszinteség költözött a szívembe. Ezért mondom el ezeket magának ma, mert lehet, hogy holnap már nem merném elmondani. A hangulat is változó, mint például az az érzés, a melyet mi szerelmek képzelünk. Az ember lelke sokkal nagyobb tettető s minint gondolná. Elrejt a legnagyobb benyomást s ha alkalom adódik egy-egy hangulat, vagy emlékezet alakjában az agyunkra dobja s behálózza, megfog vele. Sőt nemcsak ezt teszi, hanem hatalmába keríti gondolkozó elménket is s a képzett benyomást megállandóítja, s mi valóságunk hiszünk, a mi tulajdonképen nem egyéb üres képzetnél.

Ilyen a mi esetünk is, — édes Irén! Valamikor, no nem olyan nagyon régen, megpillantottuk egymást s meg is szeretttük egymást, a mint az történni szokott. A hol ez történt, maga volt a legszűbb lany és én sem voltam a legutolsó férfi. A benyomás tehát megvolt s az alkalom is elkövetkezett. Tobb-ször láttuk egymást, mint kélt volna, tehát többször is átértük azt az érzést, a melyet a lelek magába rejtett. Most már nem kellett egyéb, mint a folytonos gondolkodás, egy kis adag suggestio s kész volt a szerelemnek kép-

zelt érzés. Lehet, hogy ez, még e perczen is él. Vagy tegyük fel az ellenkezőjét. A benyomás elmosódott, nem él, csak a nyoma van meg. De megmaradt utána a kölcsönös becsülés is, s ez elriasztja az öszinteséget. Így történik aztán meg, hogy komódiázunk csupán azért, hogy az ellenkezőjével fájdalom ne okozunk. Mert teljesen biztában nem vagyunk egymás érzéseivel. Ezek mind hipotézisek vagy egyéni érzelmek diktáiói. Van egy harmadik eset is. Lehet, hogy a szerelem igaz és valódi. De elég állandó e arra, hogy például egy egész életen összekössön bennünket? Nem hiszem. A házasság maga is megdősmálja a szerelmet. A leghevesebb szerelmek pár is érez bizonyos ellankadást midőn a „holtomigant” elrebegi. Hát meg az, a ki később földimeri élettársának esetleges nagyszámu gyöngéit. Mondja csak, hová lesz akkor a szerelem? De nem ez az a mit mondani kívánok. Az idő legnagyobb ellensége a szerelmek. Mosdatja, koptatja, mint a köszörű kö, a mig végre egészen megsemmisíti. Ezért nem volna jó, ha belőlünk édes Irén egy pár lenne. Alattában az olyan házasságok, melynek alapjául szerelmet kívánnak, nem turtom célra vezetönek. Mert hált bizonyos tekintetben igazat adok annak a szerelemről filosofáló írónak, a ki nem tudom már hol, a következőket mondotta: Szerelem olyan alakban, a minőben ma képzelik: nincs. Mert ez, vagy a

pecsételheti az a hozzá nem értő kontár, kire szerencsétlen véletlen folytán annak gyakorlati megvalósítása bízatik.

Kérdés, hogy van-e elég, hivatott szakemberünk, kik Dr. Nagy Ferencz ezen társadalmi és közgazdasági szempontból művészi alkotását, úgy szólva, remekét a gyakorlati életben a szerző gondolatainak hű visszatükröztetésével felszínre hozni képesek?

Nem tagadhatjuk ugyan hogy erre gondolva a kétely szelleme vesz rajtunk erőt, a mivel azonban korántsem azt akarjuk mondani, hogy azonnali életbeléptetés a tervezet felett a végzetesség veszedelmét lebbenti meg, hanem igenis azt, hogy egy csomó meddő kísérletezés és súlyos hibára el lehetünk készülve de ezek távolról sem lesznek oly természetiek, hogy az intézmény iránt bizalmatlanságot keltsenek.

A bizalmatlanságnak különben legjobban elejét veszi azon megkülönböztető jellemvonás, a mely az így egyesült szövetkezeteket a közönséges kereseti vállalatoktól megkülönbözteti s mely főleg abban áll, hogy az állam kormány a központi igazgatóságban képviselve van s a pénzügyminiszter útján rendelkezési és ellenőrzési jogot gyakorol, ez utóbbi a központi igazgatóság azon kötelezettségébe áll, hogy mindaddig a míg az egyesület költségének fedezéséhez a kincstár is hozzá járul, költségvetését a pénzügyminiszternek bemutatni tartozik. Az érintett közvetlen anyagi támogatás mellett az állam a központi igazgatóság egyesült szövetkezeteknek még számos oly kedvezményt is nyújt, melyeknek a kezelés egyszerűsítése és a kezelési valamint egyéb költségeknek a minimumra való apadása lesz megkezdésükkel közvetlen költségvetésük felsorolásától azonban itt eltekintünk.

III.

A tervezet eme általános ismertetése után visszatérünk arra, amit e tárgyban bevezetesképpen előrebocsátottunk, hogy t. i. a szövetkezeti intézmény, mint a kisipar megszilárdításának és fejlesztésének nélkülözhetetlen eszköze, hathatós óvszer a socialismus ellen.

Tagadhatatlan, hogy ez utópikus eszme

hívei napról-napra szaporodnak mindenütt, a mit annak köszönhet, hogy kenyeret ígér minden éhezőknek s az éhezők számát — tudva levő dolog — a kor legmagasabb eszméivel való visszaélés egyre növeli.

Az éhező, a proletár, ki valaha mint kisiparos vagy földész minden munkáját meddőnek látta abban az életközlemben, a melynek színteréről a hatalmasabb erő-kifejtése folytán minden ellentörékvés dacára leszorult s csekély vagyonát életfenntartási ösztönének engedve megemészteni volt kénytelen: valamint az a munkás, ki öntudata első pillanatától fogva mindig csak kiméletre érdemtelen eszközként látta magát felhasználatni: kellemes andalító zeneként fogadja a megváltás eszméjének tekinteti a földi üdvöt ígérő socialismust. Nálunk, hol e baj még el nem mérgesedett s ha néhány hívővel igen, de fanatikussal még semmi esetre sem dicsekedhetik, igen kedvező a helyzet arra nézve, hogy azokból a szomorú jelenségekből, a melyek a nyugati országokat folytonos aggodalomra kárhoztatják, levonjuk azt a tanulságot, a melyet ez idő szerint még saját károsodásunk nélkül levonhatunk. Ha pedig levonjuk a tanulságot, ez tette kell hogy serkentsen bennünket s arra kell, hogy indítson, miszerint minden intézményt mely a bajt távol tartani képes, megteremtünk, fejlesszünk és gondolkozunk. A szövetkezeti intézménynek az általunk tárgyalt tervezet szellemében való megalkotása olyan eszköznek fog bizonyulni, mely a tevékeny »kis« embereknak minden rázkódtatás elkerülésével a jelenben biztosíthatja azt, a mit a socialismus a jövőben a társadalmi viszonyok felforgatása esetére ígér, t. i. kenyeret.

S ha ez megtörténik, akkor a socialismus ezeknél süket fülekre, sőt határozott ellenszenvre fog találni akkor, mikor a tulajdon ellen izgatva hozzájuk bekapogat, mert a tulajdon elleni izgatással ökön magokat fogják megtámadva érezni a saját tulajdonukban.

Azt pedig, hogy a jól szervezett szövetkezeti intézmény legalább is a proletarismus terjedését bizonyos mértékben akadályozni fogja, egyetlen gondolkodó pessimista sem vonja kétségbe.

Már magában véve ezen körülményelegendő arra, hogy a szövetkezeti intézmény kiváló gondozását ajánlja és indokolja.

Arról, hogy mennyire hozzájárulhat ez intézmény a közgazdasági viszonyok egészséges irányba tereléséhez az által. — hogy a nagy ipart egyrészt tisztán arra a térre képes szorítani, a melynek betöltése annak hivatása, másrészt nem engedí illettelenül betolakodni oda, hova csak lehetetlensége vonzza és a hol azt a jogosan birtokló gyengébb kis ipar számára kell megmenteni. — ezuttal nem szólunk. Az igazi munkamegosztás, mely erősnek és gyengének egyaránt létfenntartó munkát biztosít, ez uton lesz elérhető.

Darvas Vilmos.

„Nem mozog a falevél, ha nem fújja a szél.”

Ismeretes a szélnek azon legfőbb tulajdonsága, hogy megtisztítja a levegőt, a reá nehezedő köd páráktól, melyek a bacillusok tenyésztésére nagyon alkalmasak. Ha még aztán a szél erősebben fúj, vagy legalább óhajtásként fejezem ki magamat »hogy fúna«, még az a rendkívüli dolog is történik, hogy kiszikkad az utak sara, avagy, hogy ismét az óhajtás terére lépjek, kiszáradnának örökre, az utaknak sok helyt letező feneketlen s járhatatlan — gádzaközönségünkre leghátrányosabban ható »kátyui«.

Azokban a szélnek irányától is sok függ: tudjuk mindnyájan, hogy az »alulról« fuvó szél is, tisztítja ugyan kis mértékben a levegőt, de többnyire csak a terhes fellegeket hajtja a látóhatár fölé, s cikázó villámlások között, menydörgéseket is hallatnak; de elvonulások után is feltéve marad a levegő terhes párakkal, melyek éppen ezért kialhatatlanokká válnak: s még az őszi alszél sem képes, a különben haldokló természetet halottá tenni, legfőlegb egyes ényészetre megerezt sárguló falevelet sodor el a végtelen messziségbe. De hatásában nagyszerűbb, eredményekben mindenesetre dúsabb, bár sokszor megrázóbb, a tenyészetet és virulatot megsemmisítőbb, a téli pihenést és nyugalmat, de a mellett a végmegsemmisülést is siettetőbb a felülről megindult szellő lebbenése, kivált ha az mint többnyire történni is szokott, — viharra változik. —

A »Sátoralja« folyó hó 7-ik számában »Valami a közgazgatásról« szóló vezércikkben, én mint e lap egyik szerény olvasója mintha egy ilyen alulról felfelé igyekvő kis szellőnek lebbenését éreztem volna: megindulni legalább a nagyon megtérhelt levegőt tisztítsát, igazi fuvallattal lágyan és szeliden mint természetéhez illik igyekezett eszközölni. Eljutott-e céljához, nem kutatom, vizsgálni nem akarom: hihetőleg az lett eredménye, a mi vidékünkön meginduló alkonyi szellőnek »megütődött« hegylánczatunk lábainál és megsemmisült. De nem! még sem! Mert talán a fuvalom megütöközve a hegyek lábainál mintha egy kis rezzenést is eszközölt volna, mintha az öskori tömlő bocsátotta volna ki az ő Zefirjeit, hogy szelid csókja érintésével mintegy letörölje, az alulról jövő fuvalom rezgése következtében méltatlanul kiszajtot könyecskéket. Legalább ezt látszik mintegy visszatükrözni, ugyanezen lap követ-

feligatott phantazia terméke: elképzelt, de nem való alakokért való rajongás. tehát psychologiai betegség, vagy az érzékiesség nyilvánulása. Előbbi esetben öntudatlan, utóbbi esetben, öntudatos kép-mutatás. A végeredmény azonban tökéletesen ugyan az. — Tehát, ha mi megtegnők a társadalmunk, a nagy Galeottónak kiváságára azt a boldogságot, hogy képzelt szerelemünket hittel ragaszkodunk össze: csak egy ruhát varrnánk erősebbre ezáltal, hogy itt-ott a hol lyukas: megfoltosozzuk. A folt pedig, higgye el Istené, gyakran nagyon hamar leszakad. Miként lehet tehát a szerelem a házasság alapja? —

A leánynak, úgy látszott, kedve lett volna elpietyedni. Az ajkacsókja össze is húzódtott, de aztán mégis csak beszédre nyílt meg — sírás helyett.

De hátha nem így van, a mint maga képzeli, há ha csakugyan megerősítené az a folt, azt a ruhát, hátha nincs igaza a böleselkedők ostoba fejtegetésének, de igaza van a szívnek, a melyik sóvárog, és részt kér magának a boldogságból. Hiszen még akkor is, ha majdan a házasság felek között levő szerelmet elhossa az idő, megmarad a tisztelőt a mint maga mondta: a becsülés. Ezek pedig egyénnértékűvé lesznek a szerelemmel azáltal, hogy átveszik annak a czélját s így ugyanazt érik el. Mert a szerelem ezítja az, hogy boldoggá tegyek másat úgy, hogy magam is boldogga legyek. Nos és a kölcsönös tisztelőt nem erre törekszik-e hogyha az a házasságok között létezik?

Az elejtett szót a férfi vette fel: — Köszönöm édes Istenké! De látja mégsem adhatok magácskának igazat. A tisztelőt sohasem fogja a maga által rajzolt valóságot eredményezni. Hanem fogja eredményezni a megszokást: magának az életnek a megölőjét: a tepsőt egyforma unalmas-ságot, mely szárnyát szegi minden akaratnak. Lehet, hogy magának több volna az akarat, hogy a czélt átruházza egyik érzésről, a másikra, de ez vagy lehetetlen volna, vagy csak rövid időre történhetnék meg s mi lenne akkor a vége? ugyanaz, a melyet most rajzoltam.

A leány lehajtotta a fejét. A férfi tovább nézett a fekete levegőbe. A csend odaszállott közéjük s játsznai kezdett a kandallóból ki-kipattanó szikra csattanásával.

Jó idő mult el, míg a férfi felvette a felöltőjét s megcsókolta a leány kezét.

— Tehát megmarad a kölcsönös tisztelőt?

A leány ránczolt: Meg. Belátom én is, hogy igaza van. Két olyan lélek, mint az oné s az enyém, csak a rábságot lelő fel a házasságban, nem pedig a gyönyörűséget.

S a midőn egyedül maradt, még akkor is beszélte a magánosságának: Igaza van, belátom igaza van!

A férfi pedig neki indult a pocogó aszfalt vonalnak s moolyogva nézte vissza az össze-vissza ácsorgó vöröshaju orpheum csillagok szemébe vágó tekintetét.

Zombory Andor

kező számanak Vegyes hírek hivatalos vizsgálatok» című rövid közleménye.

Hátha megütöközve, meg nem semmisült volna az a szellő, s át suhanva az akadályt képező hegyek gerincze, s lassan suttogva eljuthatott volna oda Zefirus Följa ajtajához, s fájdalmasan rimázkodott volna a tisztító légmozdulatért onnan felülről, — mi történik akkor? — Ki tudná azt megmondani?

Oh te csalfa képzelődés! még gondolatnak is merész vagy. — Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy ilyesmi dolgokért hiába rimázkodunk mi, — az alulról megindult szelek szárnyain, — ma még kérlelhetetlen maradsz.

De nem! mintha a felülről kitörni készülő tisztító Zefírek is nyugtalankodnának már mi rajtuk elzárt börtöneikben. — lassan szállingózdó hírek vannak a levegőben: — az Augiás istállójához új őrt emlegetnek: — s nekem úgy tetszik ha kint járok mai nap a szabadban, — hogy már az alulról jövő őszi szellő is képes, — a sárguló — az évben kötelességét elvégező faleveleket, — mely egész évben annyi zivatarnak ellent tudott állani: — lesodorni a fáknak gallyairól, hogy nyugodjék, hogy pihenjen zaklatásai után.

De nemcsak, hanem sokan vannak, vagy legalább lehetnek, ezen nézetemnek vallói, — mert hiszen éppen tizenegy éve annak, hogy ugyan ilyen alakban, — ugyan ilyen lassú susogással hozott a nyugoti szellő híreket, s azok is beteljesedtek: mert: »Nem mozog a falevél, ha nem fújja a szél.«

Hadd fujdogáljon az alulról jövő szellő, — lágyan bár és fájdalmasan susogva, — de az igazság érzetétől áthatottan e lap hasábjain is és jönné, — óh bárcsak vihart zúgva ütődne össze a felülről jövő szellővel, — mi a »Sátoralja« tövében nyugodtan szemlélőnk még az esetleg czikkázó s dörgést hallató villámokat is, — mert tudjuk, hogy egy célt értünk el, — legalább kevés időre megtisztul a levegő, — akár a Zefír, akár a Nadir lesz hatalmasabb, — De még »Nem mozog a falevél, ha nem fújja a szél.« Nemo.

VEGYES HIREK.

— Gyászhir. A zemplénygyei s főleg a s.-a.-uj helyi társadalmat ismét érzékeny veszteség érte. Folyó hó 24-én elhunyt *Dokus Józsefnek*. Zemplénygye volt főispánjának köztiszteletben s szeretetben álló neje: Kisrosványi s örösi *Rutkay Borbála*, életének 68 ik évében. Nemes, műveltségű hölgy volt a megboldogult, ki szeretett férje oldalán a gondviselőstől megdöbben boldogságban töltötte életét, melyet megaranyoztak gyermekei, kikben nagy öröme volt. Három fia s egy lánya voltak életének főkéssége s mikor egyetlen lánya meghalt, csak nehezen tudott bálánygudni a változhatatlanba, mely a szívéhez kötött gyermeket elszakasztá tőle s csak az unokák tudták némileg enyhíteni fájdalmát. Most öt siratóját meg, kinek egész élete árveinek volt szentelve s áldozva. Férjén kívül, kinek mély bánatát megosztja Zemplén vármegyének egész közönsége, gyászolják az elhunytat *Dokus Gyula*, a megye főjegyzője, a sárospataki főiskola világi algonokna és neje *Spiekenberg Zsófia*, *Dokus Ernő* országyűlési képviselő és neje *Magalyi Ilona*; *Dokus László*, megyei aljegyző s neje *Téglásy M*; *Bernáth Elemér*,

kaesai királyi táblai tanácselnök s a felsőzemplényi egyházmegye gondoka és két fia, mint az elhagyottak veje s unokái. Rajtuk kívül egy egész nagy kör az, a melynek minden egyes tagja részvétellel kíséri ki az elhunyt nőt utolsó pihenő helyére. A sárospataki főiskola is részt vett a veszteségben s a temetésben, mely 26-án volt, nagyobb számu küldöttség által képviseltette magát a tanári kar. Legyen az elhunytak emléke ott áldott!

— **Petroleum finomító legése.** F. hó 16-án M.-Laboron a petroleum finomító telepen nagy tűz történt úgy d. e. 9 órakor s meg este is égett. A kár óriási. Nagy mennyiségű nyers és finomított petroleum lett a tűz martaléka. Természetesen biztosítva nem volt, a mennyiben a könnyen gyulladó és robbanékony anyagok biztosítását nem fogadják el az intézők.

— **Tüz** Homonaa város békésen nyugvó polgárait f. hó 21-én este úgy 1/6 órakor tűzi láma riasztotta fel nyugalmukból. A Kovács utcán keletkezett a tűz. Csak egy ház lútvadt el s ez egyedül a szakadó záporok közönhető, meg annak, hogy különben is nagyon nedvesek voltak a házfedelek. Mert bizony a homonnai túzoltóság felől akár az egész utca elpusztulhatott volna. Nemcsak az, hogy a túzoltóság szervezete a primitívvel is primitívebb, de még az egyetlen fecskendő is még tudott működni vízhiányában. Pedig az volt a rendelnél való doloz, hogy a túzoltóság legalább két nagy hordója készen állana mindenkor s az első és gyors segélyt ez nyújtaná. Hja, de mikor olyan lassan mozognak ide fent! Az alvilágban meg a falvakban is szervezve van a túzoltóság: ide fent pedig még a városban sincs!

— **Mulatság.** A varanóiakban felébredt a művészi és mulatási vágy. Csak nem régen rendeztek egy műkedvelői színi előadást, hogy az őket mulattatni törekvő szinizzagatonak lehetővé tegyék a tovább utazást: és most dec. 5-én felbuzdulva az előbbi sikerén — megint a színpad deszkáira lépnek Varannó néhány intelligens fiatal emberei és leányai. Derék dolgot művelnek — annyival inkább, mert jótékony célra foguak élvezni és mulatni.

— **Paraszt erkölcs.** Gálzáseben történt f. hó 22-én délután. Egy jámbor tót, hogy a vasárnap imnapot testlég is élvezze, kedves kötelességének vélte, hogy a pálinkamérést is meglátogassa. S néhány porolónak lebecsülése meg is tette a hatást. S a mint a jámbor érezte, hogy most már ánnapi hangulatba van, elérkezettnek gondolta az időt a hazamevetésre Otthon azonban nem ölelő karok fogadták, hanem — talán kissé erős pirongató szavak E szavak a hitostárs ajkainál reppentek el. Szó szót hus s a férfi részről tetten is rendszeren így történt most is. Csakhogy a jámbor tót öcsere kibont zsobkést vett elő s lenni ezzel próbált S tette nemcsak kísérlet maradt, hanem olyan valóságos tetté váltott, mely véres eredményben végződött. Oldalbordája közé dőtte teljes erejével hű hitvesének a kést. Tüstént orvos után futottak s Schwarz dr. körorvos meg is jelent, de a vérzés elállításán kívül semmit sem tehetett, mert a tulajdonképeni veszedelmes sérülés a tüdőn történt. A férfi hűségével áll az orvosi kezelés alatt is hűvestársa ágya szélén, azt beszélve a kíváncsiak tudakozóknak: ennek így kellett lenni. Igen, mert a parasztkerkölcs azt tartja, hogy 1 szór vasárnap és ánnapiapon okvetlen be kell rugni, ki ezt nem teszi, nem is férfi. 2-szor, hogy az asszony csak verve jó, kiest nem követi, nem is szereti feleségét. Hogy mi történt a szerencsétlen asszonnyal, tudósítónk még nem írta meg: valamint arról sem vettünk tudósítást, hogy vajjon a kegyetlen férj bekerült-e már oda, hol alkalmat és időt adnak az ilyen hűnösöknek bünbánatot és az erkölcseben való szelidülésre.

— **Uj távirtd hivatal.** A kereskedelemügyi miniszter Zemplényvármegyében a tarcali postahivatalnál azzal egyesített távirtd hivatalt létesített.

— **A hölgyközönségnek** ajánljuk *Spitzer Samu* ismert jegyző és esernyő gyári raktárát (Budapest, Bécsi utca 2.) hol legdusabb a választék és az árak a legutányosabbak.

— **Uj anyakönyvezetők.** A m. kir. belügyminiszter vármegyénk területén a parnói anyakönyvkerületbe *Báza Jenő* segédjegyzőt, az erdőhorvátii anyakönyvezetők kerületbe *Leifler József* segédjegyzőt, a magyaszóba Domján János okleveles jegyzőt, a kosárföziba Császár József okleveles jegyzőt anyakönyvezetők helyettesekké nevezte ki.

— **A kerületi betegsegélyező-pénztárnál** ujabban ismét anomáliák merültek fel. A folyó év nov. hó 7-én tartott pénztári rovanosulást egyik szolgabíró ejtette meg s ebből kifolyólag, bár örül

jegyzőkönyv fel nem vétetett, az egyedül felelős tisztviselőnek folyó hó nov. 12-től számítólág három havi felmondást, fizetésének betiltását, új választást rendelt el az illetékes főszolgabíró; de reméljük, hogy mindezt mag fogja előzni a hivatalos vizsgálat, a mely a már rég óta vajudó tiktot kifogja pattantani. Egyik igazg. tagnak már régebbeni óhaja volt egy miniszteri biztos kérése, a ki alaposan ejtend meg a vizsgálatot, de ebbeli indítványával annak idájében lezavartatott. Telát most mégis jó lesz a miniszteri biztos, legalább tudni fogjuk mi a baj! r. l.

— **Valódi orosz és amerikai sárcipők** (*Galoschen*) valamint *Columbus* és mind-másfajta *korcsolyák* bevásárlására ajánljuk *Neuschil Alajos* gummi különlegesség és acélárak gyári raktárát Budapest IV. Váci utca 27. zs. 1-3.

— **Új földesurak.** Boró, Krasznabrod, Nyágó, Havaj és Sztrópkó-Poleua községek határából ált Wolhmann-féle uradalom s napokban gazdát cserélt, megvette ugyanis az öt község határára kiterjedő uradalmat a R-iles uralkodó hercegi család jobbb ágából származó XII. Henrik porosz herceg (Grieszból (Poroszország) 410,000 frtért. Ugyanek a sztakeusii uradalom is gazdát cserélt, a mennyiben Koritovszky Konstantinül Haanel porosz gróf megvette 1,200,000 forintért.

— **Közsmárky és Illés.** Budapestera a loghiresebb czegek egyike, Kosuth Lajos utca 9. és 10. szám alatti üzlethelyiségeit legközelebb a külön e célra épülő áruházba (Kosuth Lajos utca 12 szám) helyezi át. minélőlvolt az összes díszmű, bürönd stb. árukeszlet áruva 20—50% -kal leszállította. Felreértések kikérülése végett, megemlítjük, hogy a régi híres »*Korcsopai Bazár*» nagy raktárát és helyiségeit továbbra is fenntartandak; sőt ott is az oly szilárdul megszabott cikkeknél, mint a 2 frton felüli francia babák és hintalovak 10% -ot enged. 2—3

— **Szerkesztőségünk** a következő munkákat megrendelés esztére szivesen küldi: *Comenius Amos János* Nagy Oktatóstana, Fordította Dező Lajos állanképzési igazgató. Ára 1 frt 50 kr. A *qualitativ érzelmek* pszichológiája írta dr. Székely György akadémiai tanár. Ára 1 frt. A sárospataki ev. ref. egyház története, írta Szinyoy Gergely akad. tanár. Ára 50 kr. Emléklapok az október 3—4-ik napján Sárospatakon tartott ünnepségekről. Összeállította a »Sátoralja« szerkesztősege. Ára 20 kr. 2—

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügyminiszter Káil Béla s a.-ujhelyi kir. törvényszéki aljegyzőt jegyzővé, Tóth Dező s a.-ujhelyi kir. törvényszéki joggyakorokot a királyhalmeczi kir. járásbíróhoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Athelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Eperjesy Ferenc királyhalmeczi kir. járásbíróhoz aljegyzőt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Tel apó közeledése.** Az első hó f. hó 22-ére éjjel esett vidékünkön. de esővel jött s így a laza időben csak a hegyek oldalain látszott meg Tel apó nyoma. A keményebbre fordult időben azonban már naptól már házaink tetelén s utcainkon is láthattak a beállott tél nyomait.

— **Kántor választás.** A s.-a.-ujhelyi róm. katb. hitközségnél, Krafesik Ferenc székese következében üresedésben maradt kántori állást f. hó 18-án töltötték be. 8 pályázó közül megválasztatván Szappanos Imre kenderesi kántor-tanító. Az új kántor állomását már december hó 15-én foglalta el.

— **Végtárgyalás.** Bizonyára emlékeznek még lapunk t. olvasói arra a zomorú kim-nelűl párosviszkodásra, a mely Batta József s. pataki jegyző és Pavletics Ferenc birtokos közt folyt le a f. évi május 16-án. Ez ügyben f. hó 21-én tartatott meg a végtárgyalás, a melyen a segédek teljesen felmentettek, ellenben Pavletics Ferenc 6 hónapi fogházza ítéltetett. Ugyanekkor vétetett tárgyalás ala Batta József özvegyének igénypere is, a mely szerint kereső nélküliségét 4000 frtra besűve, az iránt pert indított, azonban ilyen irányú igényeket a törvény rendelkezése szerint teljesíteni nem lehetvén, elutasított. Az ítélet ellen közvádó, vádlott s az özvegy felebbezést jelentettek be.

— **Veszedelmes szélhámor** került e hó 21-én a s.-a.-ujhelyi rendőrség börtönébe. Lucskó Lajos uriasan öltözött, elzüllött fiatal ember az, a ki már nehány hét óta nemcsak Zemplén, hanem a szomszéd megyékben is gazdasági tisztnek vagy községi segédjegyzőnek adván ki magát, sok embert csalit meg. Midőn a rendőrség elfogta, előbb Horváth Lászlónak, azután Nagy Bélának nevezte magát. Csak nagy nehezen vallotta be, hogy Szalókra

* A szel, a hova akar fúni, fu. — A mi soraink is oda futtak, a hova akartak, hogy tisztítottak-e, vagy nem, még nem tudhatjuk. Hogy fognak, erosen hisszük, mert lehetetlen, hogy az állapotok tarthatatlanságát be ne lassák a felsőbb helyeken ülők is. A választások el multak, most már a szigorúságot is könnyebben alkalmazzzák majd. Szerk.

való és hogy igazi néven Lucskó Lajosnak hívják. Gömörmegeyéből a jólsvai járás főszolgabírája táviratban tudatta a rendőrséggel, hogy Lucskó lopás és okirathamisításért el volt ítélve.

— **A s. a. -ujhelyi kerületi betegsegélyező pénztár igazgatósága** a f. hó 29-én d. u. 2 órakor a pénztár helyiségében ülést tart. A gyűlés tárgya: folyó ügyek, illetőleg mint értesülünk, egyik tisztviselő ügye fog különösen tárgyalás alá vétetni. A jogtalanul meghurcolt tisztviselő ügyében kívánatos lenne, ha az igazgatóság minél számosabban gyűlne egybe. Az igazgatósági meghívón feltűnt az, hogy a gyűlés egybehívója nevét elfeledte aláírni. Ha a gyűlés egybehívását nem a maga akaratából tette, legalább a hivatalos presétet írhatta volna alá. Vagy talán nincs egyéni elnök? avagy egyéni presét?

— **Valódi Jäger tanár-féle előrendű költőt** és szörfött alsóruhák Benger-nyárából legutányosabban kaphatók **Heyek Adolffal** (Budapest, Szervitátor 8. sz.)

— **Talált csecsemő.** S.-A.-Ujhelyben folyó hó 26-ikán a Wisch Keresztély-féle cukrázda udvarán egy lelketlen anya, mintegy 5 hónapos gyermekét czukor papírba csomagolva a szemétdombra kitétte. A lelketlen anya ellen a vizsgálat megindított.

— **Gyászhir.** Lapunk zártakor értesülünk, hogy Schöna Ferencz S. A. Ujhelyben alosmasozó m. kir. honvéd főhadnagyot szomorú gyász érte édes anyjának, özv. Schöna Albertné szül. Burghardt Marianak elhunytával. Temetése f. hó. 26-án nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békevel!

— **Kinevezés** a Kassara kinevezett Oppitz Sándor helyére katechetává Payer Ferencz nevezetett ki.

— **Templomszentelés.** A tokaji ev. ref. egyház f. évi december hó 6-ikán fogja megújított templomát s csaknem egészen ujonnan épített tornyát felszentelni. A templom szentelés után este a főiskolai ifjusági enekkar közreműködésével hangverseny is lesz, a melynek jövedelme az építkezés fedezésére fordítatik.

— **Vasutasok előléptetése.** A millennium alkalmából tudvalevőleg a vasutak forgalma kétszeres volt s mindamellett nagyobb fennakadás nem történt egy vonalon sem. Ennek elismerésül most 320 vasúti tisztviselőt léptettek elő soron kívül, közülök mintegy 80 főtisztelet.

— **Kinevezések.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Gyulay Sándort homonnai államilag segélyezett községi polgári fiu iskolához a X. fizetési osztályba rendes tanítóvá nevezte ki. — Heisz Bertalan a szerencsei járás-bírószághoz irnokká nevezetett ki.

— **Sorsüldözött szolgabírói hivatal.** A szerencsei járás Zimpl-n-vármegye előtt igen nagyot vétkezhetett, mert a legmostohább gyermeke a hivatalos vármegyének. Ezen folyó esztendő különösen az egyiptomi 10 esapáshoz hasonló reá, mert két szolgabíró eltávozott, a harmadik hivatalosan elválasztott p-dig nem is lakik Szerencsen. csok néh-néha néz be ide vendégszerelni. Ennek a nagy járás ügyeinek elintézését 2 irnok és 2 díjnok végzi, a halomszáma felszaporodott akták elintézésén tengerében: nem esoda, ha a sürgősen eljuttendő darabok hónapokig foguak heverni. Mi nem tudjuk, mit m-részelt vétetni a járás, hogy ilyen keserves a büntetése. (Tudni csak nem a képviselő választás jutalma ez?) Ideje volna már ide a főszolgabíró mellé 2 szolgabíró rendelni ki, mert a járásbírósnál is 2 albiró van kik szintén alig a ig bírják dolgaikat végezni, melynek ügykörét különösen emeli Szerencs városra és a járásból 26 nagy község. r. l.

— **Bő áldás.** Graf Andrásy Gyula zombóri birtokán lakó Megyeri nevű gépész felesége a napokban 3 leány-gyermeknek adott életet.

— **Borzasztó szerencsétlenség.** A szerencsei czukorgyárban nov. 21-én szombaton este 7 órakor borzasztó szerencsétlenség történt, melyet bárhol foguak igyekezni elutasolni az illető hivatalnok érdekében. De vétkes gondatlanságból történt. A főgépész két munkással a répszételek-elő gépezet kosarainak kijavításával foglalkozott már d. u. 2 óratól 6 órakor a mint a munkásokkal felváltakak, ők meg be akarták dolgozni a gépezeteket, tovább dolgoztak. Bár a főgépész a gépezetről a szájakat lezárta, s megparancsolta, hogy míg ő nem intézkedik, senki hozzá ne merjen nyúlni, de 6 órakor jött az éjjeli felügyelő-gondnok, ő egy munkással rátette a hajtó-szíjat, azon hiszben hogy már készen

vannak s abban a pillanatban megindult a gép s a benne dolgozó két munkást darabokra zúzta, a főgépésznek még volt ideje kiugorni. Ez ősszel ez már a negyedik ember élete, nem esoda hiszen a gyárnak tavasztól fogva, hogy elhalt, minden szakértő felelős igazgatója s intézősében a legnagyobb felelősség uralkodik. Borzasztó, a mennyi szerencsétlenség, kisebb-nagyobb baleset itt történik! De az ellenőrző hatóságok se valami lelkesemreletl végzehtették dolgaikat, ha csak hétfon delútan hozoztoltak fel meg jobban a két szerencsétlent. A városban a két idegen munkás irant nagy a részvét s igen kívánsiak a hatósági vizsgálatra.

Szerkesztői üzenetek.

Nem! A tervezet bármilykéit szívesen vesszük. *Palá bácsi!* A küldöttet a legközelebb történt gyászcsémény miatt félre kellett tennünk. Akadna ott más is. A régi garda kitünő tagja — szívtünk — nem pihenhet. s. Csak a legközelebbi számba jöhet, magán levelet írok. *Kustica!* A jövő számban minden bizonynyal. *Idő* Szívesen vesszük a költeményt s az igéretet eljegyeztük. *Orion!* A válasza itt a válasza! De hat ember tervezet kiszorult, majd jön legközelebb! *A!* Előbb a régit használjuk föl, majd jön a többi is. Kérjük vasárnapról tudósítani. Magam nem mehetek

Hirdetmény.

Van szerencsem Sarospatak város es vidéke melyen tisztelt közönségnek szives tudomasara juttatni, hogy Sarospatakon, a Kossuth Lajos utcaán levő

ékszerész es órás üzletemet

a karacsonyi es újévi ünnepekre való tekintetből tetemesen megnöveltettem. Készletben tartok arany, ezüst, nickel, aczél ferfi es női zseborákat, nyak- es óralánczokat, karkötőket, fülönfüggőket, nyak-kendő-tüket, broschokat, gyűrűket, fali es asztali díszorákat, evőeszközöket, pipere tárgyakat s más eféléket.

Miután berendezett üzletemnek főelve a szolid ár, a pontos kiszolgálás s a veit árak valódiságának jótállása, szives tisztelettel kérem a mélyen tisztelt közönség becses támogatását.

Spitz Antal
órá s ékszerész.

Verszegények, lábbadozók, sápkórosok, gyengélkedők, láztalan tüdőbetegek számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle **Vérképző labdac** 1 üveg 60 darab rózsasziare czukrozott labdaccsal 1 frt 80 kr.

Hurut, tüdővész, hideglelés, malária, influenza, tüdő- és gégehurutban szenvedők számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle **Hurutellenes labdac** 1 üveg 60 drb. égszinkék czukorral bevont labdac ára 1 frt 80 kr.

Női bajok ellen legjobb szer a dr. Kun Zoltán-féle

Irrigáló por 1 doboz ára 1 frt 20 kr.

Az arcz- és kéz ápolására legjobb kenőcs a dr. Kun Zoltán **Purpurin Crem** 5 nap alatt minden szepő es máj foltot eltávolít s a bőrnek gyönyörű bársony szerű külsőt ad 1 tégely ára 1 frt 20.

Minden eddig megjelent szájjvizék fölött legjobb a dr. Kun Zoltán-féle **DENTIPURIN SZÁJVIZ** ellenszere a ragályos torokbajoknak is. 1 üveg ára 60 kr.

Kapható a készítőnél **TRSTYÁNSZKY KÁROLY** gyógyszerésznél Sarospatakon, s minden nagyobb forgalmu gyógyszerertárban. Főraktár: Török József gyógyszerertárban Budapest, Király-utca 12. Dr. Buday Emlé gyógyszerésznél Budapest városház-tér. Sátoralja-Ujhelyben Widder Gyula gyógyszerész ural.

Az 1895. évi CAIROI s az 1896. évi LONDONI egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen eszes bántalmái, u. m.: kőszvény, csuz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen. Hatása némely esetben meglepő, annonyben gyakrabban idültabb esetknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- es fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 filler.

Főraktárak Budapest: Török József ur gyógyszerertárban király-utca 12. sz., es dr. Egger A. ur gyógyszerertárban váci-kört 17. sz.

Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerertárban, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél
SATORALJA-UJHELY 52. szám.

Ugyazintén: Sarospatakon: Kádár Gyula es Trstyánszky Károly; Varannón: Gaál Sándor; Homonnán: Szekerák Ambrus; Tokajban: Rothfuchs J.; Nagy-Mihályban: Tolvaj Imre urak gyógyszerertárban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek